

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1132/2025
29.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Шекуларац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа законски заступник Војно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4128/24 од 23.10.2024. године, у седници одржаној 29.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4128/24 од 23.10.2024. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1753/22 од 14.05.2024. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка од 18.000,00 динара, у року од 8 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1753/22 од 14.05.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор апсолутне ненадлежности Првог основног суда у Београду. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име неисплаћеног прековременог рада за период од маја 2019. године закључно са месецом мај 2021. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе као у том ставу. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 9.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4128/24 од 23.10.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1753/22 од 14.05.2024. године у ставу другом изреке, па је обавезана тужена да тужиоцу на име неисплаћеног прековременог рада за период од маја 2019. године закључно са месецом мај 2021. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе као у том ставу. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке па је обавезана тужена да тужиоцу

накнади трошкове парничног поступка од 103.288,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 25.288,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) па је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене у статусу професионалног војног лица у чину десетара и дужности чувара у ВП ... . Према евиденцији командира мајора, тужилац је у периоду од 01.05.2019. године до 30.06.2021. године остварио укупно 226 сати прековременог рада. Решењима послодавца од 23.03.2020., 10.04.2020. и 15.06.2020. године запосленима, међу којима је и тужилац, признато је право на исплату додатка за сваки сат прековременог рада у висини 26% вредности радног сата плате. Према налазу и мишљењу судског вештака економско – финансијске струке припадајућа увећана нето зарада тужиоцу за 154 сати прековременог рада у периоду од 01.05.2019.године до 30.06.2021.године, на основу евиденције туженог о оствареним и искоришћеним радним сатима и месечних извештаја о плати о исплаћеним сатима прековременог рада укупно износи 43.600,12 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, налазећи да не постоји правни основ за исплату траженог износа, односно коначно и правноснажно решење надлежног органа тужене. Тужилац је имао могућност да захтев за признавање права на новчану накнаду по основу прековременог рада поднесе надлежној војној јединици чији је старешина дужан да поводом поднетог захтева донесе решење у управном поступку, али је пропустио да тако поступи. Судска контрола је обезбеђена у управном спору. У тој ситуацији тужилац нема право на накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа тужене у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је обавезао тужену да тужиоцу на име неисплаћеног прековременог рада исплати потраживане износе за спорни период. По становишту тог суда тужена у обавези да тужиоцу исплати спорни износ на име додатка за прековремени рад на основу одредби чланова 85. став 1. и 98. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ бр. 116/07 и 10/15), члана 34. став 1. Правилника о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије („Службени војни лист“ бр. 28/11 и 31/15), члана 35. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије (пречишћен текст „Службени војни лист“ број 10/17). Наиме, независно од тога да ли се ради о плати за обављени рад из класичног радноправног односа или радног односа у коме је држава послодавац, ово право мора да ужива непосредну правну заштиту у судском поступку, с обзиром да се ради о зајемченом праву из члана 60. став 4. Устава

– правичној накнади за рад. У ситуацији када тужена није омогућила тужиоцу коришћење слободних сати остварених прековременим радом, нити је тужена испатила тужиоцу увећање зараде по наведеном основу, то постоји основ одговорности тужене за штету коју проузрокују њени органи из члана 172 Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је преиначењем првостепене пресуде погрешно применио материјално право.

Рад дужи од пуног радног времена предвиђен је чланом 83. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 116/07 ... 94/19), као елемент посебних услова под којима професионално војно лице (официр, подофицир и професионални војник) врши службу у Војсци Србије, због којих се утврђује коефицијент за обрачун плате који је за 20% до 50% већи од коефицијента утврђеног на основу положаја и чина, а у оквиру средстава за плате обезбеђених у буџету Републике Србије намењеним за финансирање одбране. Према ставу 2. тог члана, под радом дужим од пуног радног времена из става 1. истог члана сматра се рад у случају предузимања мера приправности, узбуне у јединици, односно установи, за време војних вежби, борбе против елементарних непогода, дежурства или сличних дужности у команди, јединици или установи Војске Србије, као и у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну способност команде, јединице односно установе, или би била нанета материјална штета, или угрожени животи и здравље војних лица и других грађана.

Одредбом члана 15. став 1. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије („Службени војни лист“, број 10 од 20.04.2017. године - пречишћени текст) прописано је да официру, односно подофициру у радном односу на одређено време и професионалном војнику, због посебних услова рада под којима врши службу у Војсци Србије прописаних чланом 83. став 1. и 2. Закона о Војсци Србије, припада коефицијент за посебне услове службе у Војсци Србије у висини 20% од основног коефицијента.

Међутим, одредбом члана 98. Закона о Војсци Србије прописано је да је професионално војно лице дужно да ради дуже од пуног радног времена кад потребе службе то захтевају, уз писмени налог надлежног старешине (став 1), с тим што такав прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно нити дуже од четири сата дневно (став 2), изузев у случајевима предвиђеним у трећем ставу тог члана. Према члану 85. став 1. наведеног закона, професионалном војном лицу увећава се плата за часове ноћног рада, рада у дане празника који су законом одређени као нерадни дани и рада дужег од пуног радног времена, осим рада дужег од пуног радног времена из члана 83. тог закона.

Одредбом члана 35. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, поред осталог, прописано је: да професионалном припаднику Војске Србије за сваки сат који, по писаном налогу надлежног старешине, ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) припада сат и по слободно (став 1); да се прековремени рад тромесечно прерачунава у слободне сате које професионални припадник Војске Србије мора да искористи најкасније у року од шест месеци од протеча тромесечја у којем их је остварио (став 2); да се изузетно, професионалном припаднику Војске Србије који не може да искористи слободне сате због тога што природа послова радног места захтева тако обиман прековремени рад, може исплатити додатак за сваки сат

прековременог рада који износи 26% вредности радног сата плате, уз претходно прибављену сагласност министра одбране (став 3); да професионалном припаднику Војске Србије који прековремено ради у случајевима прописаним чланом 83. став 1. и 2. Закона о Војсци Србије не припада увећање из члана 32. и 33. Правилника (ноћни рад и рад на дане празника који није радни дан) и из става 1. и 3. овог члана (став 4).

Према одредбама чл. 141. и 142. Закон о Војсци Србије, о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије одлучује се у управном поступку. У првом степену, о праву тог лица одлучује старешина команде јединице или војне установе, а о жалби на решење донето у првом степену одлучује старешина војне јединице или установе који је непосредно претпостављени старешини који је донео ожалбено решење. Против одлуке у другом степену или у случају „ћутања администрације“, странка може да покрене управни спор.

Одредбом члана 52. став 3. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије прописано је да надлежни старешина решењем утврђује и додатке на плату (изузев додатка за ноћни рад и рад у дане празника који нису радни дани, а који се остварује на основу радне листе), накнаду плате (изузев накнаде плате за време одсуства са рада на дан празника који је нерадни дан, а која се остварује на основу радне листе), отпремнини, јубиларној награди.

Из изложеног, по становишту Врховног суда следи да је за остварење права по основу прековременог рада тужиоца било неопходно обраћање старешини војне јединице ради признавања и конкретизовања тог права - утврђивања права на слободне сате, као правила или права на исплату увећане плате, што је изузетак за који је потребно утврдити испуњеност предвиђених услова - немогућност коришћења слободних сати због обимности прековременог рада и постојање сагласности министра одбране за исплату прековременог рада. Све то утврђује надлежни старешина својим решењем донетим по правилима управног поступка, кроз први и други степен одлучивања, а судска контрола таквих одлука је прописана кроз управни спор.

Стога, правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају не постоји правни основ за исплату траженог износа, односно коначно и правноснажно решење надлежног органа тужене. Наиме, у ситуацији када тужилац није подносио захтев надлежном старешини за признавање слободних сати на име прековременог рада или утврђење права на исплату увећане плате, нема основа за његово потраживање, које би му било могуће досудити само по правилима о накнади штете, у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, због незаконитог или неправилног рада државног органа који му није омогућио коришћење слободних сати признатих правноснажним решењем надлежног старешине, односно није извршио исплату новчаног износа утврђеног таквим решењем.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Из наведених разлога, на основу одредби члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужена је успела у ревизијском поступку па јој припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе.

Из наведеног разлога, применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**